Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-32 Landbouw- en Visserijraad

Nr. 1830

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 augustus 2026

Op 28 en 29 juli jl. was ik aanwezig bij de informele Visserijraad, die plaatsvond in Cork, Ierland. De Ierse Minister van Landbouw, Voedsel en Maritieme Zaken, Martin Heydon, zat de vergadering voor. Timmy Dooley, de Ierse Staatssecretaris voor Visserij en Maritieme Zaken, was ook aanwezig.

Het thema van de informele Visserijraad was generatievernieuwing in de visserijsector. Het Ierse voorzitterschap opende de vergadering door te benadrukken dat generatievernieuwing belangrijk is om toekomstige generaties van voedsel uit onze eigen zeeën te kunnen voorzien. Daarbij benadrukte de voorzitter het belang van een aantrekkelijke, winstgevende en veilige sector. Naast andere uitdagingen, constateerde het Ierse voorzitterschap dat klimaatverandering en stijgende brandstofkosten als gevolg van conflicten in het Midden-Oosten een grote impact hebben op de sector. Het Ierse voorzitterschap ziet enkel betere implementatie van de wetgeving dan ook niet als de oplossing voor de bestaande uitdagingen.

De Eurocommissaris voor Visserij en Oceanen, Costas Kadis, zei de punten van het Ierse voorzitterschap te herkennen en te werken aan een «Visie 2040» voor de visserij en aquacultuur, met generatievernieuwing als hoofdprioriteit. Hij gaf aan dat hij generatievernieuwing als voorwaarde ziet voor een lange termijn toekomstperspectief voor de visserijsector en de weerbaarheid van kustgemeenschappen. De Eurocommissaris benoemde daarbij vier aandachtspunten voor de Visie 2040: gezonde visbestanden, concurrentievermogen in samenhang met de energietransitie, het verbeteren van de werkomstandigheden en algehele veiligheid in de sector en de opleiding van jonge vissers.

Europarlementariër en plaatsvervangend voorzitter van het visserijcomité in het Europees parlement (PECH), Paulo do Nascimiento Cabral, was tevens aanwezig en noemde dat er moet worden onderzocht welke aanpassingen in het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB) generatie-

kst-21501-32-1830
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

vernieuwing en de toekomst van de sector kunnen verzekeren, nu de evaluatie van het GVB is afgerond. Hij vertelde daarbij vijf aandachtspunten te hebben: de vereenvoudiging van regels (bijvoorbeeld de aanlandplicht), aanpassingen in de meerjarenplannen voor het visserijbeheer met het oog op gezonde visbestanden en stabiele vangstmogelijkheden, betere verankering van de drie pijlers van het GVB (ecologisch, sociaal en economisch), meer aandacht voor de ontwikkeling van de aquacultuursector en de versterking van het extern beleid onder het GVB, zowel op het gebied van relaties met derde landen en overzeese gebieden alsmede de regionale visserijbeheersorganisaties (RFMO's).

Vervolgens sprak de voorzitter van de Producentenorganisatie van de Zuid- en Oost-Ierse visserijsector, John Lynch, over de uitdagingen van de sector en de impact hiervan op generatievernieuwing. Hij benoemde daarbij, onder andere, de afname van familiebedrijfsovernames, de accumulatie van quota bij enkele multinationale ondernemingen die nieuwkomers in de sector belemmert en het gebrek aan erkenning van de rol van vrouwen in de sector. Verder sprak hij over de slechte staat van veel visbestanden en betoogde dat vissers niet zelfstandig de maatregelen kunnen financieren om de visbestanden te herstellen. Hij benadrukte daarbij dat de impact van klimaatverandering op voedselzekerheid iedereen aangaat en daarmee het voortbestaan van zowel mariene beschermde gebieden als betaalbare energiebronnen. Lynch vroeg daarnaast aandacht voor de impact op de Ierse sector van het niet toekennen van de Haagse preferenties aan Ierland tijdens de Raad in december 2025 en sloot af met de boodschap dat deze uitdagingen in het GVB geadresseerd moeten worden om de sector te behouden.

De EU-lidstaten zaten grotendeels op één lijn als het gaat om de uitdagingen en de oplossingen die nodig zijn om generatievernieuwing in de visserijsector te stimuleren. Zij benoemden het belang van gezonde visbestanden, het versterken van de wetenschappelijke basis voor de meerjarenplannen en het verbeteren van de samenwerking tussen vissers en wetenschappers. Daarnaast spraken zij over de financieringsmogelijkheden om vissers te ondersteunen bij bedrijfsovernames, het mogelijke effect van een eenvoudiger regelgevend kader en de modernisering van de vloot. Bij het laatste punt werd door veel lidstaten het capaciteitsplafond als grote belemmering benoemd. Verder spraken lidstaten over het belang van behoud van stabiliteit in vangstmogelijkheden, de negatieve gevolgen van klimaatverandering daarop en de druk die daarmee ontstaat op de ruimte op zee. Tot slot stelden veel lidstaten voor de noden in de ontwikkeling van de aquacultuur op EU-niveau te adresseren en de potentiële rol van aquacultuur voor voedselzekerheid beter onder de aandacht te brengen.

Ik heb in de discussie het belang van goede opleidingen en training van jonge vissers onderstreept en heb tegelijk aangegeven het beeld van Lynch te delen dat dit die doelgroep juist ook aantrekkelijk maakt voor andere maritieme sectoren. Daarom heb ik bepleit dat het belangrijk is dat jonge vissers daadwerkelijk iets kan worden aangeboden: een goed verdienmodel, een duidelijk en eenvoudig regelgevend kader en stabiliteit. Ik heb het belang benadrukt van de energietransitie en innovatie met het oog op de verdienmodellen en de aanpassing van de aanlandplicht met het oog op vereenvoudiging en werkbaarheid van regels. Tevens heb ik aangegeven aan dat zaken te lang blijven liggen en dat de genoemde aanpassingen urgent zijn.

De discussie over generatievernieuwing in de visserijsector zal de komende maanden worden voortgezet in de besprekingen over de steun aan de visserijsector onder het Meerjarig Financieel Kader van 2028–2034 en de aangekondigde Visie 2040.

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid,
S.P.A. Erkens